

"Следваща страница" обучава издатели на ромска литература

Електронен речник на ромските диалекти представи Ярон Матрас

Обучение на ромски издатели и неправителствени организации, занимаващи се с публикуването на ромска литература, проведе Фондация "Следваща стъпка" от 25 до 27 юли в хотел "Царско село" в София. В него взеха участие над 20 представители от България, Полша, Русия, Румъния, Сърбия, Македония, Чехия, Израел и др., сред които Валдемар Калинин, Ляtif Демир, Драголюб Ацкович, Валери Новоселски и др. От българска страна участници в семинара бяха Сали Ибрахим, Деян Колев, Лили Ковачева и Велияна Чилева.

Целта на организаторите бе да запознаят участниците с някои основни техники и особености на книгоиздателската дейност, както и на базата на споделения опит да се адаптират общите особености към ромската действителност. Участниците бяха единодушни, че един от основните проблеми пред ромските печатни издания е липсата на книжен пазар, факт на който не бива да се търси единствено социално обяснение. От своя страна, основният лектор в обучението Яцек Водарчик широко разгърна идеята, че ромската култура, особено в аспекта музика, е изключително търсена на пазара и че единственият нормален механизъм за урегулиране на нейното коректно разпространение е посредством ромските организации и издателства. В противен случай тя ще продължи да бъде продукт на пиратски или външни компании, което нерядко води до нейното изкривяване. Специално внимание беше обърнато и върху новите технологии в книгоиздаването и по-специално върху т. нар. дигитално печатане, което позволява отпечатването на едно книжно тяло в рамките на няколко секунди. За съжаление, въпреки огромните си предимства, тези технологии едва ли ще бъдат приложими при печатането и издаването на ромска литература в близките десетина години.

По време на семинара беше представен и проектът за изработване на електронен речник на ромските диалекти на университетите в Грац (Австрия), Манчестър (Великобритания) и Архус (Дания), финансиран от Институт Отворено общество и австрийското правителство (Volksgemeinschaft). Ръководител на проекта е Ярон Матрас. Сам по себе си проектът провокира оживена дискусия от страна на ромските участници, които, не отричайки заслугите му, поставиха актуалните въпроси за критериите за обособяване на конкретните ромски диалекти, стандартизацията на ромския език, използваната графична система, употребата на кирилица при графичното записване на ромски и т. н. В края на дискусията Ярон Матрас прие част от критиките и заяви, че проектът е отворен и неговите създатели са готови да приемат корекции и допълнения.

Споделено беше и мнението на участниците, че организиранят семинар бе полезен не само с предоставената информация, а най-вече с възможността да събере съмишленици на едно място.

Теодора КРУМОВА



Участници в обучението

Националната работна група по Десетилетие на ромското включване 2005 - 2015 г.

ще заседава в началото на юли

Министър Филиз Хюсменова - национален координатор,
Михаил Иванов - контактното лице
в Управителният съвет на Десетилетието

Първото заседание на Националната работна група по изпълнение на дейностите от Десетилетие на ромското включване 2005 - 2015 г. ще се проведе на 2 юли в Министерски съвет.

В Работната група, освен експерти от различните министерства и агенции, представители на ПРООН, Световна банка, Отворено общество, са включени и членовете на ромската делегация на конференцията в Будапеща 2003 (Михаил Георгиев, Калинка Василева, Орхан Тахир, Ви-

олета Драганова, Николай Кирилов, Румян Русинов, Мария Методиева, Тони Ташев, Христо Кючуков, Галя Асланова), председателят на Парламент "Рома" Петър Георгиев, общински съветници и др.

Работната група ще формулира основните цели, задачите и индикаторите за тяхната качествена реализация, съответстващи на приоритетите на Десетилетие в областта на образованието, трудовата заетост, здравеопазването, жилищните условия и други.

g d r o m m e n g a r

Спомен за Усин Керим

С него ме запозна в началото на 1971 година моят колега и приятел Николай Николов, син на председателя на Върховния съд Найден Николов. С Николай Николов навремето защитавахме генерал Иван Винаров по обвиненията против него за безстопанственост, във връзка с разходите, които той направи за осъвременяването на "Кайлъка" в Плевен.

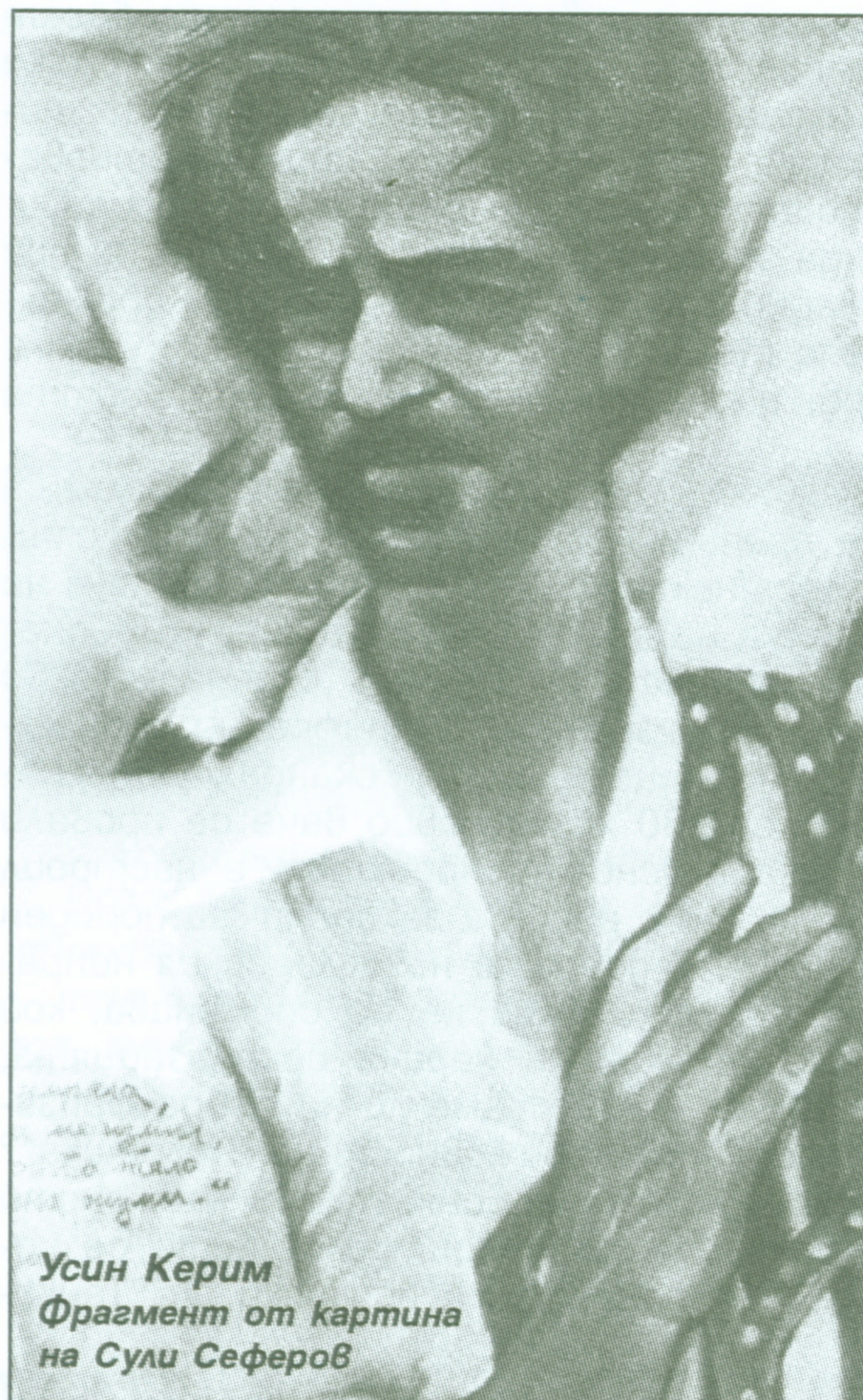
Усин се запознах в кафенето "Бамбука", както то беше известно в театралните и интелектуални среди, намиращо се откъм северното крило на сградата на Министерството на отбраната. Наричаше се "Бамбука", защото цялата му вътрешна уредба беше от бамбук. По това време Усин Керим беше интерниран в град Чепеларе. Сприятелихме се. Допаднаха ми личната му и литературна култура, огромните му познания за световната литература, задълбоченото му отношение към граматиката и правилния изказ.

Започнах да му ходя на гости в Чепеларе. А и той често идваше в София, но инкогнито, за да няма полицейски проблеми. Един ден ми подари с посвещение стихосбирката си "Песни от катуна" (първото ѝ издание), но "добри" приятели, на които я дадох, за да се учат от нея, не ми я върнаха. По-късно тя беше издадена отново посмъртно и аз успях да се снабдя с три броя. Но отново ги

дадох и отново нито една от книгите не ми беше върната.

"Трагедията" на Усин беше в това, че не можеше и не искаше да пише по поръчка, както искаха определени институции. Той беше човек с твърд характер, независим. Поемата му "Ата" е уникално явление в нашия и не само в нашия литературен живот! Стихчето "Ато, Ато, мое злато" го няма в нито една литература - толкова е неповторимо. Скромен, възгъбен в себе си и независим беше Усин. Той обичаше хората, правеше им много добрини, но сам добро не видя. Как си отиде от този свят, и до днес за мен е загадка. Усин Керим живя независимо и като независим човек умря, тихо и достойно. Жалко, че не се намери институция да преиздаде "Песни от катуна", тази блестяща стихосбирка-символ на свободния дух на ромите, към който етнос Усин Керим се гордееше, че принадлежи.

Кирил ХАЛАЧЕВ



Усин Керим
Фрагмент от картина
на Сули Сеферов